TOBB YÖNETİM KURULU ÜYESİ ENDER YORGANCILAR:

"Yenilenebilir enerji zorunlu hale geldi"

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Elektrik İşleri Etüt İdaresi (EİEİ) ve Global Enerji Derneği tarafından ortaklaşa düzenlenen Uluslararası Enerji Kongresi 2009 Ankara'da yapıldı. Kongrede TOBB Yönetim Kurulu Üyesi Ender Yorgancılar, yaşam için gerekli enerjinin temini ve kullanımının doğru planlanmamasının dünyayı iklimsel felaketlerin eşiğine getirdiğine dikkat çekti.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Elektrik İşleri Etüt İdaresi (EİEİ) ve Global Enerji Derneği tarafından ortaklaşa düzenlenen Uluslararası Enerji Kongresi 2009 Ankara'da yapıldı. Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Yönetim Kurulu Üyesi Ender Yorgancılar da kongrede bir konuşma yaptı. Yorgancılar, 1980'li yılların sonlarından başlayarak iklim sistemi üzerindeki olumsuz etki ve baskıları azaltabilmek amacıyla Birleşmiş Milletler'in öncülüğünde hazırlanan İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi'nin, 1992 yılında Rio de Janeiro'da düzenlenen Çevre ve Kalkınma Konferansı'nda ülkelerin imzasına açıldığını anımsatarak başladığı konuşmasında, bu sözleşme ile gelişmiş ülkelere, 2000 yılında sera gazı emisyonlarını 1990 yılı düzeylerine indirme yükümlülüğü getirildiğini, 1997'de Kyoto'da yapılan taraflar konferansında hazırlanan Kyoto Protokolü ile de, imza sahibi ülkelere 2008-2012 yılları arasındaki dönem için sera gazı salımlarını 1990 yılı seviyelerine göre en az yüzde 5 azaltma yükümlülüğü getirildiğini belirtti. Yorgancılar şöyle konuştu:

"Bütün bu gelişmeler, hemen her ülkede olduğu gibi, Türkiye'de de, yenilenebilir enerji kaynaklarının önemini her geçen gün hızla artırıyor. Enerji kaynaklarının düzensiz kullanımı, doğaya yeterince önem verilmemesi, günümüzde dünyayı küresel ısınma ile yüz yüze bı-

rakmıştır. Fosil yakıtların yakın zamanda tükenecek olması, fosil yakıt kullanımının atmosfere yaydığı emisyonların dünyanın ekolojik dengesini bozması, günümüzün en önemli sorunlarındandır."

Yaşam için gerekli olan enerjinin temini ve kullanımının doğru planlanmamasının dünyayı iklimsel felaketlerin eşiğine getirdiğine işaret eden Yorgancılar, enerji ihtiyacının karşılanması için doğru enerji planlamaları yapmanın ve enerji üretiminde yenilenebilir enerji kaynaklarından yararlanmanın zorunlu hale geldiğini vurgulayarak şöyle dedi:

"Sanayi açısından içinde bulunduğumuz şartlar çerçevesinde alınacak azaltım taahhüdünün Türk sanayisini sekteye uğratacağı göz önünde bulundurularak, azaltım taahhüdü alınmadan önce Devlet Planlama Teşkilatı (DPT) Müsteşarlığı tarafından yürütülen ve bu senenin sonunda tamamlanması beklenen İklim Değişikliği ile Mücadele Konusunda Sektörel Maliyetlerin Tespiti projesinin çıktılarının alınması ve bu doğrultuda gerekli çalışmaların gerçekleştirilmesi uygun görülmektedir."

Yorgancılar, TOBB'un da üye olduğu İklim Değişikliği Koordinasyon Kurulu toplantısı neticesinde 2020 yılı toplam sera gazı emisyon artış oranından yüzde 11 azaltım yapılmasına yönelik bir yaklaşım benimsendiğini anımsatarak, "Bu miktar şu an itibarıyla sanayicinin uygulayabileceği maksimum değer olarak görülüyor. 2020 yılı sonrasında da, miktarı ilerleyen zamanlarda tespit edilmek üzere artıştan azaltım yapılması şu anda uygun görülmektedir" diye konuştu.

GÜNÜMÜZDE YENİLENEBİLİR ENERJİ

Avrupa Birliği Komisyonu'nun, hazırladığı yeni Enerji-İklim Değişikliği Paketi'nde AB çapında zorunlu bir hedef ortaya koyduğunu ifade eden TOBB Yönetim Kurulu Üyesi Ender Yorgancılar, bu hedefe göre; 2020 itibarıyla toplam enerji tüketiminin yüzde 20'sini yenilenebilir enerjilerin oluşturması gerektiğini belirtti. AB'ye aday bir ülke olarak Türkiye'nin AB müktesebatına uyumunun önem arz ettiğini söyleyen Yorgancılar, "Bu çerçevede, Türkiye AB gibi Yenilenebilir Enerji Eylem Planı'nı bir an önce gerçekleştirerek, hem işsizliği bir ölçüde önleyebilir hem de lider ülke haline gelerek dış gelirlerini büyük ölçüde artırabilir. Rüzgâr, güneş, su, jeotermal enerjileri ve biyokütle; enerji güvenliği ve küresel ısınma alanlarında yaşanan paralel zorlukların üstesinden gelme konusunda önemli rol oynayabilir" dedi.

Yenilenebilir enerji kaynaklarının fosil yakıtlara nazaran çok daha az sera gazı ürettiğine, 1970'lerde yaşanan enerji krizlerinden bu yana birçok sanayileşmiş ülkenin, yenilenebilir enerji çözümleri geliştirmek amacıyla programlar başlattığına dikkat çeken Yorgancılar, konuşmasını şöyle sürdürdü:

"Günümüzde yenilenebilir enerji, küresel enerji rezervinin yüzde 13,1'ini ve küresel elektrik üretiminin yüzde 17,9'unu sağlıyor. Uluslararası Enerji Ajansı'nın hazırladığı raporda 2030 yılı itibarıyla küresel enerji tüketiminde yenilenebilir enerjinin oranının (yüzde 14) neredeyse hiç değişmeden kalacağı belirtiliyor. Ayrıca elektrik üretiminde yenilenebilirlerin payı yüzde 25 civarlarında olacak. Avrupa Yenilenebilir Enerji Konseyi tarafından Ocak 2007'de hazırlanan raporda; eğer doğru politikalar uygulanırsa 2050 yılı itibarıyla küresel enerji ihtiyacının yarısının yenilenebilir enerjiler tarafından sağlanabileceği ifade edildi. Bu noktada yenilenebilir enerji kaynaklarını verimli bir şekilde kullanabilmek için yapılması gereken yatırımlar önem kazanıyor. Yenilenebilir enerji yatırımlarının çoğu, yüksek maliyet-

li enerji dış alımları yerine, tesislerin kurulması için malzeme ve insan gücü için yapılmalı ve yenilenebilir enerji için yapılan yatırımlar yapıldığı yörede kalmalıdır. Bu durumda iş ve yerel ekonomiler için enerji kaynağı oluşacaktır."

"YENİLENEBİLİR ENERJİ BİR DEVLET POLİTİKASI OLMALI"

Çevre konusunun giderek ön plana çıktığı enerji projelerinde, hidro, jeotermal, güneş ve rüzgâr enerji santrallerini kapsayan yenilenebilir enerjinin, son yıllarda en çok finanse edilen alanlar arasında yer aldığını söyleyen TOBB Yönetim Kurulu Üyesi Ender Yorgancılar, gelen talepler doğrultusunda enerji sektörüne desteğini artıran bankaların, giderek ihtiyacın arttığı bu alandaki projelere son beş yılda milyarlarca dolar kredi akıttığını belirtti. Bugüne kadar yüzlerce projeyi kredilendiren bankaların ellerinde realize olmayı bekleyen çok sayıda da çalışma bulunduğuna işaret eden Yorgancılar, şöyle konuştu:

"Uzmanlar, Türkiye'de enerji sektörüne 2020 yılına kadar yaklaşık 130 milyar dolar yatırım yapılması gerektiğini belirtiyor. Ekonomik büyümeye paralel olarak gereksinimi hızla artan enerji, önemli yatırım alanlarından biri olması nedeniyle yerli-yabancı şirketlerin ilgisini çekerek finansman ihtiyacını da büyütüyor. Türk bankaları, enerji projelerinin finansmanı için şirketlere hem kendi kaynaklarından hem de aracılık ettikleri Dünya Bankası, Avrupa Yatırım Bankası, kalkınma ajansları ve bankaları, finans kurumları ve fonlarının kaynakları ile de destek veriyor. Türkiye yer altı ve yer üstü kaynakları ile güneş ışınları açısından çok zengin bir ülke. Bu açıdan, gerek güneş enerjisinden, gerek rüzgâr enerjisinden etkin bir şekilde faydalanmak için çalışmalar hızlandırılmalı."

> "Yaşam için gerekli olan enerjinin temini ve kullanımının doğru planlanmaması dünyayı iklimsel felaketlerin eşiğine getirdi. Bu nedenle enerji ihtiyacımızı karşılamak için doğru enerji planlamaları yapmak ve enerji üretiminde yenilenebilir enerji kaynaklarından yararlanmak zorunlu hale geldi."
>
> TOBB Yönetim Kurulu Üyesi
> **ENDER YORGANCILAR**

Son zamanlarda Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın bu konuda gerçekleştirdiği çalışmaları çok sevindirici bulduklarını söyleyen TOBB Yönetim Kurulu Üyesi Yorgancılar, yenilenebilir enerjinin bir devlet politikası haline getirilmesinin son derece önemli olduğunun altını çizdi ve konuşmasını şöyle sonlandırdı:

"Enerji konusunda sıkıntılar yaşayan özel sektör, yenilenebilir enerjiye yapılacak yatırımlarla orta ve uzun vadede kendi enerjisini üreterek, enerjide dışa bağımlılıktan kurtulmakla birlikte istihdam da sağlayacaktır."

BAKAN TANER YILDIZ:

"Yenilenebilir Enerji Yasası çıkacak"

Uluslararası Enerji Kongresi 2009'da konuşan Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Taner Yıldız, yenilenebilir enerjiye büyük önem verdiklerini belirtti. Bakan Yıldız, rüzgâr santrallerinin kurulmasıyla ilgili adreslerin iki yıldır belirlenememesiyle ilgili olarak da "Kıra döke bunların sonuçları tamamlanacak" dedi.

Uluslararası Enerji Kongresi 2009, "Yenilenebilir Enerji" konu başlığı altında 8-9 Ekim 2009 tarihleri arasında Ankara'da gerçekleştirildi. Kongrenin açılış oturumunda bir konuşma yapan Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Taner Yıldız, rüzgâr enerjisiyle ilgili 1 Kasım 2009'da iki yılı dolacak olan sürecin aslında çok istenilen şekilde yönetilemediğini söyledi. Yıldız, rüzgâr enerjisi ile ilgili 76 megavatlık müracaat alındığını, ancak iki yıl dolmasına rağmen hâlâ lisansların adreslerinin belirlenememiş olduğunu vurguladı. Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu'nun (EPDK) bu konuda yaptığı çalışmaların küçümsenemeyecek kadar değerli çalışmalar olduğunu belirten Yıldız, "Ama bunların hızıyla alakalı tartışma bence hem özel sektör hem de kamu tarafından rahatlıkla yapılmalıdır. Eğer kamunun burada bir taksiratı varsa bunu açıkça da konuşabilmeliyiz. İki yıl içerisinde hangi özel sektörün hangi şartlarla yapabileceğiyle alakalı adreslerin belli olmamış olması normal değil. Bu adres belirleme EPDK, EİE, TEİAŞ ile bütün bağlı ve ilgili kuruluşlarla beraber yılın sonuna kadar tamamlanmış olacaktır" diye konuştu.

Yatırımcılara da seslenen Bakan Yıldız, lisanslama işlemlerinin biraz "kıra döke" sonuçlanacağını belirtti. Yıldız, "Yani ideal manada bir kısım gerekçelere dayandırılmış olmasına rağmen, belki istediği güçte bir sonuç bulamayabilir. Çünkü Türkiye'nin özellikle stabil olmayan rüzgârıyla üretilen enerjinin gerek trafo bağlantılarıyla alakalı, gerek kısa devre ile alakalı bir kapasitesi vardır ve o kapasite doğrultusunda bu yapılacaktır. Dolayısıyla biz bu işin nasıl elemine edileceğiyle ilgili kriterleri belirlemek durumundayız. Nasıl genişletileceği ile alakalı değil, nasıl yetki verileceğiyle alakalı. Bunun da Enerji Bakanlığı'nın koyduğu politikalarla paralel bir sonuç olacağını şimdiden söylemeliyim" dedi.

Uluslararası Enerji Kongresi'nde konuşan Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Taner Yıldız, yenilenebilir enerjiye büyük önem verdiklerini kaydetti.

Bakan Yıldız, gerçek yatırımcıyla spekülatif yatırımcının ayrıştırılacağını vurgulayarak, bazı firmaların istediği güçte sonuç bulamayacağını dile getirdi.

Güney Kıbrıs yönetiminin istemesi halinde Kıbrıs'ın tamamının enerji ihtiyacını karşılayabilecek yapı oluşturduklarının altını çizen Yıldız, denizaltından kablo ile enerji aktarımı üzerinde çalıştıklarını belirtti.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Yıldız, jeotermal enerjiyle ilgili Maden Tetkik Arama Enstitüsü'nün (MTA) 20'ye yakın yerde çıkarılacak yeni kaynaklar belirlediğini de aktardı. Yenilenebilir enerjilerin hayata geçirilmesi noktasında tüketici ve özel sektör açısında makul fiyat hedeflediklerini ifade eden Yıldız, "Rüzgârda gerekli adresleri belirleyeceğiz. Suyla ilgili bin 600 projenin süreci devam ediyor. Jeotermalde de süreç devam ediyor. Güneşle ilgili sıhhatli bir yapı oluşturacağız" diye konuştu.

Kongreyi özel sektörle "dertleşme toplantısı" olarak gördüğünü ifade eden Yıldız, "Bizim özel sektörümüze olabildiğince problemsiz bir ortam oluşturarak devretmemiz lazım. Güneş haritaları verip buyurun buradan istediğiniz kadar seçin demek olmuyor. Çünkü buralarda tarım arazileri, sit alanları, mera alanları ve birçok engel çıkarabilecek alanlar oluyor" ifadesini kullandı.

SONER AKSOY: TÜRKİYE'NİN ENERJİ POLİTİKASI ÜÇ TEMELE OTURTULMALI

TBMM Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanı Soner Aksoy, Türkiye'nin enerji politikasının "enerji tasarrufu, nükleer enerji ve yenilenebilir enerji" olmak üzere üç temel üzerine oturması gerektiğini belirtti. Aksoy, 2000'li yılların başında gündeme dahi gelmeyen yenilenebilir enerjinin bugün dünyada ve Türkiye'de en önemli konulardan biri olduğunu ve bu konuda çok önemli mesafeler alındığını söyledi.

Enerjide arz güvenliği açısından yenilenebilir enerji kaynaklarının tartışmasız önem arz ettiğini vurgulayan Aksoy, Türkiye'nin de arz güvenliğini çeşitlendirmek açısından, enerji politikalarına yenilenebilir enerji kaynaklarını koyduğunu söyledi. Aksoy, lokal olarak Türkiye'yi bir enerji köprüsü haline getirmek, elektrik üretiminde ise doğalgazı, kömürü, hidroliği, yenilenebilir enerji kaynaklarını ve nükleeri eşit olarak kullanmak gerektiğini belirtti.

Yenilenebilir Enerji Yasası'nın gelişen şartlara göre düzenlenmesi gerektiğini ve konuyla ilgili yasa teklifi üzerinde Enerji Komisyonu olarak geçen dönem önemli çalışmalar yaptıklarını anlatan Aksoy, "Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanımız Taner Yıldız, Enerji Komisyonu üyesi iken bu yasa üzerinde çok çalıştı. Kendisine 'Bu yasa çıkarsa siz de tarihe geçersiniz' dedik ve bakanlığa öyle uğurladık" diye konuştu.

KKTC ENERJİ BAKANI: TÜM KONUTLARA SICAK SU GÜNEJ ENERJİSİNDEN

KKTC Ekonomi ve Enerji Bakanı Sunat Atun da yaptığı konuşmada, temiz bir çevre için yenilenebilir enerji kaynaklarını kullanmanın önemine değindi ve KKTC'de tüm konutlarda sıcak suyun güneş enerjisinden elde edildiğini söyledi.

KKTC olarak Kyoto Protokolü'ne taraf olmalarının, dünyadan siyasi olarak tecrit edildikleri için mümkün olmadığını ifade eden Atun, "Fakat kuzey-güney, doğu-batı enerji koridorunda yer alan ana vatanımızın bir enerji terminali olması heyecan vericidir. Ana vatanımızın bir enerji terminali haline gelmesi ileride bizim de içinde olduğumuz işbirliklerini yönünden bizi heyecanlandırıyor" dedi.

EPDK BAŞKANI KÖKTAŞ: YENİLENEBİLİR ENERJİ SEFERBERLİĞİ BAŞLAMALI

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK) Başkanı Hasan Köktaş ise yaptığı konuşmada, çağdaş her ülkede enerji politikalarının vazgeçilmez unsurlarından birisinin yerli enerji kaynaklarını değerlendirmek olduğunu söyledi. Türkiye'de yenilenebilir enerji kaynaklarının hızla artan elektrik enerjisi üretimi içerisindeki payının 2020 yılında en az yüzde 25 düzeyinde olmasının hedeflendiğini hatırlatan Köktaş, "Bu hedefe ulaşabilmemiz âdeta bir yenilenebilir enerji seferberliği ile mümkün olabilir" dedi.

EPDK tarafından, bugün itibarıyla yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı olarak toplam 16 bin megavat kurulu gücü olan 625 adet özel sektör projesinin lisanslandırıldığını anlatan Köktaş, sözlerine şöyle devam etti: ''Hidroelektrik santralleriyle ilgili olarak yaklaşık 13 bin megavat kurulu gücü olan 530 projeye lisans, 2 bin megavat civarında 124 proje için de uygun bulma kararı vermiş bulunmaktayız. Rüzgâr enerjisinde lisans verdiğimiz ve uygun bulduğumuz projelerin adedi 100, kurulu gücü ise 4 bin megavat dolaylarındadır. Kurumumuza ulaşan mevcut yatırım ilerleme verileri çerçevesinde sadece 2010 yılında, yıllık elektrik üretimi 8 milyar kilovatsaat (kWh), kurulu gücü 2 bin 300 MW'ye ulaşan 88 adet HES ve rüzgâr santrali projesi tamamlanmış olacak. Bir başka ifade ile 2010 sonu itibarıyla devreye alınacak yeni özel sektör yatırımının ekonomik büyüklüğü 2 milyar doları aşacak."